

Vermaninge aende regeerders ende gemeente vande vier hoofsteden van Brabant

<https://hdl.handle.net/1874/8954>

*Vermaninge aende Regeerders ende Gemeynthe
vanden vier Hoofsteden van Brabant.*

*Besondere goede Heeren en vrienden, v lieden
is tanderē tyden geremonstreert, dat de placcatē
en ordonnātien op istuc vander Religien eertijts
gemaect, en sekeren tijt van laren seer ongena-
dichlyck onderhouden, mits vier onweder spreke-
lycke ende tastelycke nulliteytē zyn crachteloos,
van onweerden, en in desen lande van Brabant
niet langer tolerable, als wesende gemaeft sonder
consent vanden Staten Staetschewyse daer toe
gedragen, inbrengende een nieu en onnatuerlyck
recht, en openbare cracht, wille, en tirannie, voer
den tijt vā wylen hooger memorien onsen Heere
den Keyser in desen lande van Brabant noyt ge-
sien noch gehoort, en also directelyc contrarie den
claren text vander blyder incomst bi hare Ma.
solemnelyc gesworen, oock voer alle toecomende
tydē, en voer alle onse nacomelingē, derogerende
oock ende te niet doende met claren wtgedrueten
woorden alle onse oude rechten, herkommen, costu-
men, en priuilegien van desen lande vā Brabāt,
dewelck niet alleenlyck niet en is geweest, noch al
noch en is, inde macht en faculteyt vā hare Ma.
maer en souden oock na recht de Staten vanden*

lande met sijnder *Ma.* gevuecht met sulckē aften
onsen nacomelingen niet connen geprejudicieren
noch vercorten, en̄ daer en bouen contrarierende
den Religions vrede, liberteytē, en̄ immuniteytē
vanden heyligē *K*eyserrijcke, daer onder *T*her
tochdom vā *B*rabant met synen toebehoortē no-
toorlyck is begrepen, in sulcker vuegen dat alle
de executien van de voerschreuen ordonnantien
ende placcaten tot nu toe gedaen, anders niet en
zijn geweest dan een openbare cracht, ghewelt,
weygheringhe, ende oppressie van iusticie, daer
mede men onse gulden *B*ulle, blyde incomst, ende
andere onse oude rechten, priuilegien, ende liber-
teyten heeft met voeten ghetreden.

*V*oorts heeft mē v gheremonstreert gehad, de
eerlycke, Godlycke, bereyde, bequame, gheauto-
riseerde, ende lichte middelen, die ghylieden ende
eenyegelyc van v daer tegens niet alleenlyck en
moecht, maer tot protectie van v seluē, uwe huys-
vrouwen, kinderen, en̄ vrinden, ende tot conser-
uatie vander liberteyt vā uwen vaderlande, en̄
schuldigen dienst van uwen nacomelingen, schul-
dich en̄ van eetdswegen gehouden sijt te gebruyc-
ken: Te weten, dat ghy ende eenyegelyck van v
onsen Heere den *C*o. als Hertoch van *B*rabant

in egeene sakē eenige gehoorfaemheit en bewijft,
tot dat hi de voerß ordonnantien ende placcaten
gansch en̄ geheel sal geaboleert en̄ te niere gedaen
hebbē. Dit heeft v onsen heere den Co. inde blyde
incomste also geheeten te doen, ja heeft sijn Ma.
geloefi en̄ gefworē te straffende ghene die v sulcx
doende soudē willen weder spreken oft blamerē.

V lieden, goede Heeren ende vrienden, is nu
oock kennelyc, hoe dat den Edeldom van desen
lande, dese saken nu verstaende, ende ter herten
nemende, ende aenmerckende dat de wethouders
en̄ Regeerders vanden Steden, ende hare ghede-
puteerde, haer deuoir in dese wichtige saken niet
en deden, ghelijc sij nochtans van eedts ende con-
scientie wegen schuldich waren geweest te doene,
onlancx gheleden tot onser, onser huysvrouwen,
kinderen, vrinden, ende nacomelingē nootelycke
protectie en̄ defensie, hebben aen haer Hoocheyt
Requeste ouergegheuen, om de voerß ordonnan-
tien en̄ placcaten gheaboleert en̄ te niere gedaen
te hebbē, tot welcken eynde men ooc senden soude
aenden Co. By middele van welcker Requesten,
ende der beloefder suspensie ende schorsinge van
der executie vanden voerß ordonnātien en plac-
caten daer op gedaen en̄ ghevolcht, donderjaten

vanden lande gestelt ende te vreden gestelt wa-
ren: Maer die Cardinalisten tselfde benydende,
ende soeckende alle middelen om dlant ende den
Coninck te bederuen, ende alle dingen in roeren
te stellen, hebben met eenige ghe-deputeerde van
den Steden, die sij daer toe verleydt hebbē, in pre-
iudicie vander Requesten vāden E. delen, en om
de begeerte van dyen te beletten, nu een blauwe
Moderatie vanden voerß ordonnantien en plac-
caten voerhanden genomen, bi welcke costelike
Moderatie de goede getrouwe onderjaten, die in
allen saken den Coninc en den lande getrou zijn,
om tseyt van haerder consciencie en religie sou-
den gheasseruicert blyuē den appetyte van eeni-
gen baren vyant ende verradere, worden voer-
deerste reyse gevangen, ende ingevalle sij hun-
seluē in haer consciencie also gepersuadeert von-
den, dat sij ten appetyte van eenē Pape niet en
conden met goeder cōscentien haer gelooue ver-
loochenen, leuende worden gebrant: en ingevalle
vā abiuratie, voer de tweeste reyse, wten lande
gebannen, min oft meer dan oft waren schelmen
en lantverraders, met meer andere dierghelycke
tyrannische en onnatuerlycke nieuwe clausulen
ende poinctē, al daer toe tenderende om de goede
ge-

getrouwe ondersaten by gesochte middelen ende
pretecten om lijf ende goet te brenghen, ende wt
den lande te veriagen. In sulcker vuegen, dat de
voerss costelycke Moderatie in effecte veel erger
is, dan de voerss ordonnancien ende placcaten,
want de goede ende getrouwe ondersaten, ter sa-
ken vander religie, voer deerste reyse geuangen
sijnde, om te cōserueren haer lijf ende goet, sullen
ghetenteert en beweecht worden om tegen haer
conscientie haer gelooue te verloochenen, en daer
by aen God ende den Coninck logenaers, bedrie-
gers, ende schelmē te worden: en voer de tweeste
reysse gheuangen zijnde, sullen in gelijcke boos-
beden getrocken worden, ende daer en bouen te
lande schandelicken wtgheiaecht ende gebannen
worden. By welcken middelen de opruerige Car-
dinalisten niet en soecken de cause vanden voer-
gaenden cōmotien en beroerten te niete te doene,
maer ter contrarie de selue op dalder periculeuste
te vermeederen, ghelijck oock de Hertoghinne
van Parma, Gouuernante, desen conformelyck
onlancx gheleden heeft doen casseren en royeren
dry hare Edelmās, midsdyen sij sijn vander Com-
pagnie van den voerss E deldom, pretenderende
hare Hoocheyt, dat de selue dry Edelmās by de

selue hare associatie soudē gheviolēert en ghe-
cōtrauenieert hebben den eedt bi hun aen den Co-
ninc gedaen, dwelc doch een inckel Cardenalisch
abuys is. So datmen nu merckelyc siet ende speu-
ren can, wat den goeden ende getrouwen onder-
saten vanden Cardinalisten ende haren cōplicen
te verwachten staet. Welcken aengemerct, en
want de voerss Moderatie vanden ordonnantiē
ende placcaten presupponeert de validiteyt van
dye, niet tegenstaende de selue notoorlyck ende
openbaerlyck sijn contrarierende der blyder in-
comste, ouden rechten, hercomē, priuilegien, ende
costumen van desen landen van Brabant: gelijc
oock by consequentie ende wt de selue redene, der
seluer blyder incomste, ouden rechtē, hercomen,
priuilegien, ende costumen voerss, contrarieren
soude de voerss voergenomen Moderatie: So is
den hoochsten noot eyschende, dat ghy bysondere
goede Heeren ende vrinden, tot schuldigen ende
nootsakelycken dienst vā den Coninck ende van
den lande, ende conformelyck der Requesten van
den voerss Edeldom, onder den naem oft decsele
van Moderatie, oft anderßins, niet nieus en laet
noch en gedoocht inne te brengē, dwelc voer den
tijt vā wylen onsen Heere den Keyser in desen
lan-

lande vā Brabant egeen recht noch costume ge-
weest en is, als namelyc, datmen om de Religie
wille, ende des daer aen cleest, eenen goeden ghe-
trouwē. ondersaet, die den Coninc ende den lande
in alle polityke saken goet ende getrou is, soude
confisqueren lijf ende goet, oft op voergaende eñ
gheextorqueerde abiuratie ten lande wt bannen,
dewelc doch voer den tijt van wylen onsen voerss
Heere den Keyser in Brabant noyt en is gesien
noch gehoort geweest, ende is also eē nieuwichheit,
cracht, wille, ende openbare denegatie ende ver-
druckinge vā iustitie, contrarie onser blyder in-
comst, gulden Bulle, ende allen anderē onsen ou-
den rechten, costumē, ende priuilegien vanden
lande vā Brabāt, ende andersins inhumain ende
brutal. Ende daer toe langer commuerende ende
by middele vā de voerss Moderatie oft ander-
sins, onder wat naem dattet sy, de voerss blyde
incomste, oude rechten, costumē, ende priuilegien
vanden lande vā Brabant latende croken, ghy-
lieden voorts ane tot uwe protectie eñ defensie in
alle saken polityke eñ andere, egeen vermaen en
kunt makē, oft fondemēt genemē, op uwe voerss
blyde incomst, en andere costumē ende rechten
daer in besworen, dwelck de Cardinalisten seer
wel

wel verstaende, hebben daerom van langen tijt
gepractiseert, om bi desen ende diergelycke indi-
recte wegen ons onse blyde incomst, oude rechten
ende priuilegien van desen lande van Brabant
te nemen. Voorts, besondere goede Heeren ende
vrinden, is hoochlyc van noode, dat ghi v lieden
terstont openbaerlyck voecht met den Heeren
ende Edeldom vanden lande, ende dat ghylieden
in v eerste vergaderinge by gemeynen consens
resolueert, ende uwe ghecomitteerde deputeerten
om aen de Heeren ende Edeldom sulcx te ver-
claren. Dwelck doende ghylieden egeene vyanden,
tsy Cardinalisten, oft andere, en sult deru-
vreesen, Ende andersins doende, en dese verma-
ninge, ende de adionctie vanden Heeren ende E-
delen verachtende, dwelck God verhoede, sult
seluen ende alle andere goede en ghetrouwe on-
dersaten van desen lande, deur de listen en pra-
tycken vanden Cardinalisten, eer lanc sien in
eenen allendigen ende miserabilen state, tot
uwer aller en uwer nacomelingen ee-
wige ende irreparabile desolatie,
verwoestinghe, ende
bederffnisse.